

Dokument na rokovanie

B9-0204/2024

3.4.2024

NÁVRH AKTU ÚNIE

predložený v zmysle článku 47 ods. 2 rokovacieho poriadku

o pozastavení dohody medzi EÚ a Marokom o recipročných liberalizačných opatreniach pre poľnohospodárske výrobky a výrobky rybného hospodárstva

Jorge Buxadé Villalba, Mazaly Aguilar, Hermann Tertsch, Margarita de la Pisa Carrión

Návrh aktu Únie o pozastavení dohody medzi EÚ a Marokom o recipročných liberalizačných opatreniach pre poľnohospodárske výrobky a výrobky rybného hospodárstva

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 3 ods. 1 písm. d) a článok 4 ods. 2 písm. d) a články 38, 39, 40 a 43 a článok 207 ods. 4 a článok 225 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na euro-stredomorskú dohodu o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Marockým kráľovstvom na strane druhej – Protokol č. 1 o režime uplatňovanom na dovoz poľnohospodárskych výrobkov pochádzajúcich z Maroka do Spoločenstva – Protokol č. 2 o režime uplatňovanom na dovoz výrobkov rybného hospodárstva pochádzajúcich z Maroka do Spoločenstva – Protokol č. 3 o režime uplatňovanom na dovoz poľnohospodárskych výrobkov pochádzajúcich zo Spoločenstva do Maroka – Protokol č. 4 týkajúci sa vymedzenia pojmu „pôvodné výrobky“ a metód administratívnej spolupráce – Protokol č. 5 o vzájomnej pomoci medzi správnymi orgánmi v colných záležitostiach – Záverečný akt – Spoločné vyhlásenia – Dohody vo forme výmeny listov – Vyhlásenie Spoločenstva – Vyhlásenia Maroka,
 - so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1380/2013 z 11. decembra 2013 o spoločnej rybárskej politike,
 - so zreteľom na článok 5 rozhodnutia Európskeho parlamentu z 28. septembra 2005, ktorým sa prijíma štatút poslancov Európskeho parlamentu,
 - so zreteľom na článok 47 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže systém RASFF (systém rýchleho varovania pre potraviny a krmivá), ktorý je stanovený v nariadení (ES) č. 178/2002 Európskeho parlamentu a Rady z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín, predstavuje mechanizmus rýchlej výmeny informácií o rizikách pre verejné zdravie v potravinovom reťazci;
- B. keďže členské štáty, ktoré sú súčasťou systému RASFF, nahlásili v rokoch 2020 až 2023 viac ako 17 400 incidentov; keďže viac ako 74 % hlásení sa týka krajín mimo EÚ, pričom len na Čínu, Maroko, Indiu a Turecko pripadá 42 % varovaní týkajúcich sa potravín;
- C. keďže tento systém vydal len v roku 2023 až 28 varovaní týkajúcich sa marockých výrobkov, ktoré boli v Španielsku identifikované v súvislosti s kontamináciou, ako je výskyt ortuti alebo parazita Anisakis v rybách;
- D. keďže v posledných dňoch (14. februára 2024, 4. marca 2024, 15. marca 2024...) bolo vydaných niekoľko oznámení, v ktorých sa upozorňuje na to, že v Španielsku sa v

jahodách z Maroka zistil výskyt norovírusu genotypu II a hepatitídy A;

- E. keďže upozornenie na výskyt norovírusu genotypu II a hepatitídy A sa považuje za vážne ohrozenie verejného zdravia, pretože prekračuje najvyššie povolené množstvo tejto látky, t. j. 25 g;
 - F. keďže podľa Valencijského združenia poľnohospodárov (AVA-ASAJA)¹ by túto infekciu mohla spôsobiť skutočnosť, že dovážané jahody boli zavlažované odpadovou vodou, čo by bolo ďalším dôkazom laxného prístupu pri rastlinolekárskejších kontrolách požadovaných v prípade výrobkov z krajín mimo EÚ, čo môže mať veľmi negatívne dôsledky na verejné zdravie;
 - G. keďže Maroko tým, že jeho výrobky vážne ohrozujú európske verejné zdravie, nedodržiava dohodu medzi EÚ a Marokom o recipročných liberalizačných opatreniach pre poľnohospodárske výrobky a výrobky rybného hospodárstva;
 - H. keďže dohoda medzi EÚ a Marokom o recipročných liberalizačných opatreniach pre poľnohospodárske výrobky a produkty rybného hospodárstva spočívala v znížení ciel na nákup marockých poľnohospodárskych výrobkov o 55 % a o 70 % pri predaji týchto výrobkov Maroku;
 - I. keďže v dôsledku uvedenej dohody je bilancia obchodu s poľnohospodárskymi výrobkami pre poľnohospodárov v Európe, ktorých výrobky nemôžu súťažiť za rovnakých podmienok s výrobkami v Maroku, jednoznačne stratová;
 - J. keďže európske odvetvie poľnohospodárstva sa nachádza v mimoriadne zraniteľnej situácii v dôsledku nadmernej regulácie v oblasti životného prostredia, prísnych noriem rastlinolekárskej kontroly, vysokých výrobných nákladov a nekalej hospodárskej súťaže zo strany tretích krajín, od ktorých sa nevyžaduje rovnaká úroveň kvality výrobkov, aká sa vyžaduje od európskych poľnohospodárov;
 - K. keďže napriek tejto situácii sa marockej vláde poskytujú finančné prostriedky okrem iného na rozvoj jej poľnohospodárskej infraštruktúry, pričom podpora určená poľnohospodárom je čoraz viac podmienená dodržiavaním čoraz väčšieho počtu požiadaviek;
1. vyzýva Komisiu, aby pozastavila uplatňovanie dohody medzi EÚ a Marokom o recipročných liberalizačných opatreniach pre poľnohospodárske výrobky a produkty rybného hospodárstva, kým sa nezaručí, že výrobky z Maroka spĺňajú rovnaké normy bezpečnosti a kvality, aké sa vyžadujú pri európskych výrobkoch;
 2. vyzýva Komisiu, aby s dôrazom požadovala od španielskej vlády prijatie potrebných opatrení, ktorými sa zaistí bezpečnosť potravín v prípade výrobkov pochádzajúcich z Maroka;
 3. vyzýva Komisiu, aby posilnila monitorovanie dovážaných výrobkov pochádzajúcich z

¹ Podľa Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) je „hepatitída typu A zápal pečene spôsobený vírusom hepatitídy A (HAV), ktorý sa prenáša najmä vtedy, keď sa neinfikovaná (a neočkovaná) osoba napije vody alebo zje potraviny kontaminované výkalmi infikovanej osoby.“

Maroka, pokiaľ by sa vyskytli ďalšie podobné prípady ako jahody kontaminované hepatitídou A;

4. vyzýva Komisiu, aby prijala potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí spravodlivá hospodárska súťaž pre našich poľnohospodárov vo vzťahu k poľnohospodárom v tretích krajinách, tým, že preskúma dohody o voľnom obchode a podobné obchodné dohody, aké sa uzavreli s Marokom, ak ich výrobky nespĺňajú normy požadované od našich vlastných poľnohospodárov alebo ak predstavujú nekalú hospodársku súťaž z hľadiska trhového hospodárstva;
5. vyzýva Komisiu, aby prijala potrebné opatrenia na zlepšenie situácie európskych poľnohospodárov, a to okrem iného: radikálne zníženie byrokracie, odstránenie akejkoľvek ideologickej podmienenosti získania pomoci (pričom za ideologické sa považujú akékoľvek iné podmienky než podmienky spojené s bežnou prevádzkou poľnohospodárskeho podniku alebo chovu hospodárskych zvierat), zmiernenie požiadaviek na kontrolu a používanie prípravkov na ochranu rastlín s cieľom zmierniť záťaž poľnohospodárskych podnikov a zlepšiť ich ziskovosť, ako aj organizovanie kampaní zameraných na osvetu o európskych poľnohospodárskych výrobkoch a ich propagáciu;
6. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Komisii a Rade, ako aj vládam a parlamentom členských štátov.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Situácia európskych poľnohospodárov je kritická, najmä v dôsledku politiky Únie, ktorá kladie prehnaný dôraz na životné prostredie, a útokov na vidiecke oblasti. Zároveň samotná Európska únia prinajlepšom toleruje nekalú hospodársku súťaž v primárnom sektore, pokiaľ ide o výrobky z tretích krajín.

Jedným z príkladov tejto situácie je dohoda medzi EÚ a Marokom o recipročných liberalizačných opatreniach pre poľnohospodárske výrobky a výrobky rybného hospodárstva. V dôsledku toho sa na európsky trh uvádzajú marocké výrobky, ktoré nespĺňajú zdravotné a hygienické normy požadované pri európskych výrobkoch, a ktoré – v určitých intervaloch, ale opakovane – vedú k zdravotným varovaniam, ktoré sú neprijateľné pre spotrebiteľov a urážajú našich poľnohospodárov, ktorí však dôsledne plnia všetky stanovené požiadavky.

Účelom tohto návrhu aktu Únie je preto vyzvať Európsku komisiu, aby pozastavila uplatňovanie uvedenej dohody s Marokom a akejkolvek inej dohody, ktorá spôsobuje podobné škody, posilnila monitorovanie dovážaných výrobkov pochádzajúcich z Maroka a prijala naliehavé a štrukturálne opatrenia na zabezpečenie spravodlivej hospodárskej súťaže európskych poľnohospodárov s poľnohospodármi v tretích krajinách, ako aj prierezové opatrenia na zabezpečenie všeobecného zlepšenia podmienok, ktoré sa na nich vzťahujú, vrátane zlepšenia systému podpory, väčšej flexibility, ktorá by natrvalo zaistila bezpečnosť, a zníženia byrokracie.